

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

Državni puč v Avstriji

Zaradi spora v parlamentu je Dollfussova vlada proglasila nekako obsedno stanje in izločila parlament od soodločevanja

Dunaj, 8. marca. Hitlerjev vzgled v Nemčiji je omamila tudi njegove simpatizirje v Avstriji. Tudi avstrijska republika je že nekaj časa sem pozorišče ljute parlamentarne borbe med levico in desnico, ki se je vedno bolj nagibala k radikalnim ukrepom po Hitlerjevem vzoru. Ponesrečeni heimwehrovski puč kneza Starhemburga je razvoj dogodkov v tej smeri sicer nekoliko zavrl, na drugi strani pa ga je razkroj v krščansko-socialnih vrstah zopet pospešil.

V soboto je prišlo v avstrijskem parlamentu do hude krize, ki je imela za posledico, da so vsi trije predsedniki Narodnega sveta odstopili. Socialni demokratje so zahtevali volitev novega predsedstva. Ker pa je obstajala nevarnost, da bi pri tem našli oporo tudi pri nekaterih manjših strankah, ki so zelo nezadovoljne z Dollfussovimi režimom, se je Dollfuss odločil posnemati Hitlerja in izvršiti svojevrsten puč.

Včeraj popoldne se je sestala vlada k izredni seji ministrskega sveta, da razpravlja o položaju, ki je nastal zaradi krize v parlamentu. Po kratkem referatu kancelarja dr. Dollfussa je vlada sklenila seči po izrednih ukrepih. Opirajoč se na vojno-gospodarsveni pooblastilni zakon, ki dosedaj pomotoma še ni bil formalno razveljavljen, je vlada izdala zasilne ukrepe, ki so v očitnem nasprotju z ustavnimi določbami in ki so istovestni s proglasitvijo obsednega stanja. Obenem je bilo sklenjeno izdati proklamacijo na narod. Če predsednik republike ne predlagane ukrepe ne bi pristal, bi vlada podala ostavko.

Miklas vse odobrava

Snoči pozno zvečer je odšel kancelar dr. Dollfuss v avdienco k predsedniku republike in mu obrazložil stališče vlade. Zvezni predsednik Miklas je po kratkem pomisleku odobril vse ukrepe in prosil dr. Dollfussa, naj odločno nastopi za zaščito interesov naroda in države. Dr. Dollfuss je prinesel s seboj v podpis očitno že poprej sestavljeno zasilno uredbu, ki jo je predsednik Miklas takoj podpisal. Vlada se je nato pozno ponoči znova sestala k seji, na kateri je bil po kratkem referatu kancelarja dr. Dollfussa o avdienci pri predsedniku sestavljen proglas na narod, ki je bil v takoj natiskani in še ponoči razposlani vsem podrejenim oblastem, tako da je bil v teku današnjega dopoldneva objavljen v vsej avstrijski republiki. Proglas vlade poudarja med drugim:

Proglas vlade

Narodni svet kot zakonodajna skupščina avstrijske republike je postal delavnež. Zaradi spora glede veljavnosti sobotnega glasovanja so vsi trije predsedniki podali ostavko. Tak primer v ustavi ni predviden. Zato li tega obstoja huda kriza parlamenta. Vlada ne želi, da bi republika ostala brez delavnežnega parlamenta. Vodstvo države pa pripada poleg zakonodajni skupščini tudi predsedniku republike in zvezni vladi. Od predsednika imenovana vlada redno vrši svoje posle in ni prizadeta od krize v parlamentu. Zaradi tega ni govora o kakšni državni krizi. Vlada je zato trdno odločena vršiti svojo dolžnost do naroda in države v vsakem pogledu in bo z vso odločnostjo skrbela za to, da se ohrani mir in red in zaščiti proti vsem rovarjem. Zaradi tega poziva vlada vse politične stranke, vse liste in sploh vsakega avstrijskega državljan, da jo v tem prizadevanju podpira ter najresnejše svari pred vsakim hujškanjem. Da bi se v tem razburilnem času zadržali v miru, odreja vlada:

1. Do nadaljnjega so prepovedane vsa zborovanja, vsi obhodi in sploh vsaki sestanki.
2. Na podlagi vojnogospodarskega pooblastilnega zakona bo vlada izdala uredbu k tiskovnemu zakonu, ki naj prepreči, da se tiskovna svoboda ne bo zlorabljala na škodo naroda in države ter da se prepreči vsako hujškanje. Kršitve se bodo najstrožje kaznovala.

Vlada bo zastavila vse sile, da prinese čimprej olajšanje in bo posvetila vso pozornost uradništvu in delavstvu, zlasti onemu, ki je izgubil kruh, vsemu uradništvu, ki ob svojih skromnih plačah je dva životari, prav tako kakor tudi obrtnikom, trgovcem in industrijcem, ki so zaradi nazadovanja gospodarstva v največjih težavah. Njena skrb bo posvečena tudi kmetu.

Proglas končuje: Mi smo postali siromašen narod, ki ima edino uteho v tem, da se tudi drugim, zlasti našim sosedom ne godi bolje ali pa še slabše. V teh težkih časih je potrebno sklopo delo, da najdemo v skupnih naporih izhod iz skupne bede. Sledite nam, pomagajte nam! Gre za to, da se avstrijski narod reši iz nevarnosti, ki mu grozi.

Grčija dežela prevratov

Diktaturo generala Plastirasa je strmoglavil včeraj general Kondilis, ki namerava vstopiti v dosedanje opozicije pod vodstvom Tsaldarisa — General Plastiras pobegnil

Atene, 8. marca. Režim generala Plastirasa, ki je v ponedeljek izvršil državni udar in proglasil diktaturo, je bil zelo kratkotrajen. Včeraj popoldne je prišel v Atene general Kondilis, odstavil njegovo vlado in proglasil svoj diktaturo, poudarjajoč, da hoče pri sedelnih volitvah zagotoviti opoziciji pomagati, da prevzame oblast. Zoper generala Plastirasa in njegove pomočnike je bilo izdano aretacijsko povelje. General Kondilis je pozval vodjo opozicije Tsaldarisa, naj čimprej sestavi vlado in prevzame oblast.

Atene, 8. marca. AA. Glavni državni tožilec je izdal naredbo, naj aretirajo generala Plastirasa in njegove sodružnike, polkovnika Spajisa, bivšega vojaškega atašea

v Beogradu, Kanakakisa, bivšega poveljnika Aten, in novinarja Mesovitisa, ki jih smatrajo za odgovorne za državni udar prejšnjih dni. Soljeni bodo pred vojaškim sodiščem zaradi veleizdaje.

Atene, 8. marca. AA. Ker oblasti ne morejo prejeti pobega generala Plastirasa, so preje vse obmejne postaje nalog, naj preprečijo Plastirasov pobeg v inozemstvo.

Atene, 8. marca. AA. Vodja opozicije Tsaldaris je prošil generala Otonosa, naj ostane na oblasti še dva, tri dni, da med tem lahko sestavi svojo vlado.

Atene, 8. marca. AA. Po atenskih tiskih se vrše ogromne manifestacije opozicije.

Bojazen pred posledicami

V nemškonacionalnih krogih se pojavlja prvo iztreznenje in strah pred zunanje-političnimi posledicami nedeljskih volitev — Papen proti Hitlerju

Berlin, 8. marca. Sedaj, ko se je poleglo prvo zmagovalstvo v hitlerjevskem taboru, so pričeli malo treznejše presojati situacijo, ki je nastala po programski zmagi Hitlerjeve vlade. Pozornost je vzbudila zlasti članek v »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki velja za organ Papena. Ta članek smatrajo kot resen opomin na naslov Hitlerja. V članku se med drugim poudarja:

Posebno važnost polagamo na to, da se budno pazi, kakšen vpliv bo imela nacionalna revolucija na inozemstvo. Vlada nacionalnega preporoda se ne sme spuščati v nikake zunanje-politične pustolovščine, enako odločno pa mora zastopati načelo, da se mora ojačanje naroda tiho ali javno priznati tudi od vesele, ki že imajo popolno suverenost in svobodo, brez česar ne more obstojati noben narod. Prav tako pa ne sme priti do razida med Nemčijo in Moskvjo, na kar najbolj računajo v Parizu. Dokler ni rešen vzhodni problem, se nobena nemška vlada ne sme odločiti sodelovanja z Moskvjo.

V zvezi s tem prihajajo na dan vesti, da obstojajo v Hitlerjevi vladi že huda nesoglasja. Opirajoč se na svojo zmago pri volitvah, se skuša Hitler otrestiti konzervativnih elementov iz nemško-nacionalnega tabora. Papen se vedno bolj zaveda težke pogoje, ki jo je napravil, ko je sklenil pakt s Hitlerjem. Odkar so Hitlerjevi na vladi, so začeli podzemeljsko borbo proti nemškemu nacionalizmu. Papen čuti, da se mu majoje tla pod nogami, a bi vendar rad ohranil svojo reputacijo v inozemstvu. Zato se nanašja na državno brambo in skuša Hindenburga pridobiti za svoje načrte.

Vesti o nameravanem puču hitlerjevcev v primeru, da bi pri nedeljskih volitvah ne dobil zaželjene večine, so se izkazale kot resnične. Papen je pregovoril Hindenburga, da je nedeljo prebil v vojaškem taborišču v Döberitzu. Papenu se namreč tudi državna bramba ne zdi dovolj sigurna in je želel zato navzočnost Hindenburga, da bi s svojo avtoriteto vplival na

Reichswehr, ako bi bilo potrebno, da nastopi proti Hitlerju. Papenu zvesto pomaga general Schleicher, ki se še ni odrekel politični karijeri. Tudi on spada med najodločnejše nasprotnike Hitlerja.

Konzervativni krogovi so tudi v nemirni zaradi terorja narodnih socialistov, ki se vedno bolj očito obrača tudi proti njim samim. Za dočela nepotrebno silkanje smatrajo dejstvo, da je dal Hitler aretirane politike zapreti v najstarejši nemški zapor v Spandauu. V zvezi z borbo med Hitlerjem in Papenom je tudi premešitev državnega zbora v Potsdam. Potsdam je ena najstarejših trdnjav konzervativcev. Hitler se zaveda, da pomeni to poslabšanje njegove pozicije in se zato tej prelomitvi upira. Papen hoče, da bi državni zbor redno zasedal, Hitler pa zahteva takojšnjo odgoditev, čim se bo državni zbor konstituiral.

Za nadaljnje cije in načrte Hitlerjeve vlade skrajno značilna je tudi izjava Göttele, ki je imel po volitvah šod, na katerem je med drugim dejal: »Marksmen nas sedaj ni več politično vprašanje, marveč samo še problem, ki morda zanima kriminalno policijo in državnega tožila.«

Berlin, 8. marca. Iz vladnih krogov poročajo listi, da bo Nemčija takoj prisločila k popolni oborožitvi, ako bo razorožitev konferenca ostala brez uspeha ali če bo odgojena. Sklicevala se bo pri tem na potrebo zadržanja svoje varnosti. V nemških krogih so prepričani, da bodo temu vzgledu brez odlašanja sledile tudi Avstrija, Madžarska in Bolgarija.

Mobilizacija na Kitajskem?

Kanton, 8. marca. g. Vodja Kuomintang je poslal vrhovnemu poveljniku kitajskih čet Čangkajsku nujno prošnjo, naj odredi splošno mobilizacijo proti Japoncem, ker je varnost Kitajske zaradi izgube province Jehol zelo ogrožena.

Zanimive izkopanine v Ljubljani

Pri kopanju temeljev za trgovsko akademijo so našli na lep sarkofag in dva človeška okostnjaka

Ljubljana, 8. marca.

Na oglu Bleiweisove ceste in Gregorčičeve ulice kopljejo temelje za trgovsko akademijo. Vsa okolica Tržaške ceste in tudi Bleiweisove ceste je nekdanje rimsko grobišče, saj je tekla Rimska cesta mimo mesta Emone od juga proti severu, kakor sedaj Tržaška in Bleiweisova cesta. Profil nekdanje ceste, ki je bila široka 5 do 6 m, se popolnoma jasno vidi približno 2 m globoko pod sedanjo cesto. Profil ceste je močno obokan, vendar pa cesta sedaj izgleda mnogo širša, ker je prerezana poševno. Natanko se vidi plasti, kako so jo nasipali, ob levi strani se pa vidi, kako so jo strgali blato in ga puščali ob cesti. Na desni strani ceste, torej ob Trgovskem domu in pod njim, je bil pa širok jarek okrog stare Emone. Pri kopanju temeljev za Trgovski dom so našli še v globini 5 m jelševе hlode in drug les, kar dokazuje, da je bil jarek najmanj 3 m globok. Ta jarek se vidi tudi na posejdem trotoarju ob stranskem vходу banske palače in prav tako pri Zscheschkovih vili, ker je teren v jarku mehkejši. Na levi strani ceste je pa nekako na sredini stavbišča polno črne zemlje, pomešane z ogljem in pepelom, spodaj pa debelo kamnjenje, ki je bil z njim ta prostor tlakov. Najbrže je to prostor, kjer so sežigali trupla revežev in sužnjev. Skoraj ob oglu stanovanjske hiše ZTOI so pa včeraj izkopali lep sarkofag iz peščenca. Njegov pokrov leži 1.60 m globoko, visok je pa sarkofag 60 cm, tako da je tedanji teren ležal do 2 m pod sedanjim trotoarjem Bleiweisove ceste. Sarkofag ima obliko rimske krste, torej take krste, kakršno smo sedaj videli na slikah ob smrti dunajskega kardinala Pifla, ki je umrl v Rimu in so njegovo truplo dali v krsto rimske oblike. Pri glavi je namreč kamnita krsta široka kakih 66 cm, pri nogah pa znatno ožja.

Že zgodaj jutraj so se na telefonično obvestilo g. inž. Dimmika, ki je z največjo vestnostjo pazil na izkopanine, zbrali ob najdbah muzejski direktor g. dr. Mal s kustosom dr. Ložarjem in preparatorjem Herfortom, kmalu je pa prišel tudi profesor arheologije na naši univerzi, g. dr. Saria. Najprej so si ogledali cesto, nato pa še druge najdbe. Dober meter od sarkofaga proti severu leži natanko v smeri od severa proti jugu za glavo proti jugu popolno okostje mladega moža, saj so bili v sedaj razbiti lobanji ohranjeni prav lepo še vsi zobje. Od sarkofaga kopljejo proti sredi ceste globok kanal in tudi v tem leži okostje, ki je pa že deloma razmetano. Obe okostji ležita višje od sarkofaga in sta torej iz znatno poznejše dobe.

Pri sarkofagu se vidi ostanke zelo slabo zidanega zidu, ki se javljajo tudi nekaj metrov proti sredini stavbišča in so bili najbrže temelji preproste hišice ali pa grobnice zunaj mesta. Ker je okrog teh temeljev in tam, kjer leži dobro ohranjeno okostje, polno pepela in kosčkov oglja, lahko domnevamo, da je hiša pogorela morda pri kakem vojnem pohodu, ali pa celo tedaj, ko so Huni porušili Emone. Malo nad okostjem v globlji pčlega metra so pa našli skoraj meter širok in dolg kvader iz podpečana in tak ob njem velik kos kvadra, ki so ostanke ruševin Emone in so bogve na kak način prišli sem. Razen tega je v zemlji tudi polno drobcev rimske in poznejše opeke in kosčki lončene posode ter celo dno skodelice iz črne gline, ki je iz mnogo starejše dobe.

V bližini sarkofaga je ležalo tudi za periščo bakrenega rimskega denarja iz dobe Trajana, Antonina Pija, Nerona Klavdija, Teodozija in sina cesarja Konstantina, Konstantija. Novce je zelo slabo ohranjen, da ga je bilo težko določiti, lep je pa novce Nerona Klavdija, ki je bil kovani v tedanji Sisci, sedanjem Sisku. Razen tega so bili v zemlji tudi kosčki rimskih zapank — fibul in pokrovec male posode za dišave, višje proti površini pa kakih 8 cm visoko primitivno iz laporja izrezano srce z letnico 1700 na zadnji strani. Srce je pač daroval pred 232 leti kak pobožen Ljubljancem devici Mariji. In da ne pozabimo, prav pod površjem so pa našli tudi še star krajcar. Medtem so prihiteli radovedneži z vseh strani, a prišel je tudi projektant Trgovske akademije in nebotičnika g. ing. arh. Vladimir Šubič, ki se je za starine vedno zanimal. Z največjo napetostjo je vse čakalo, kdaj dvignejo pokrov sarkofaga, ki je bil na sarkofag enostavno položen, spranje pa zamazane s čistim apnom. Takoj so videli, da bo

nenemogoče rešiti cel sarkofag, ker so se v preperem peščenju videli razpoke pri nogah, na sredi in pri glavi na pokrovu. Seveda so radovedneži pričakovali zaklad in kup cekinov bajne vrednosti. Končno se je pokazala rjava lobanja, ki ima v spodnji čeljusti vse lepo ohranjene zobe, zobje gornje čeljusti so pa izpadli in ležali na zemlji. Torej je mrtlič mladenič, kar domnevajo po ozkih bokih. Vse kosti so v praznem sarkofagu še lepo urejene kakor pri okostju za anatomsko studije, le manjši kosti je odplavila voda, ki je pronicala v sarkofag s svojega mesta nekoliko dalje. Razočaranje med publiko se je pa še povečalo, ko je bila krsta popolnoma odkrita. Pri glavi je namreč ležala steklenica ene oblike, ki so jo njej dobile ime buče steklenice, drži pa steklenica dobrega pol litra. Presenečenje je bilo še večje, ko so videli, da ima steklenica na trebuhu za tolar veliko luknjo in zlobneži so že domnevali, kakšni brezverci so tedaj pokopali mladeniča, da so dediči še ob smrti varčevali in mu dali s seboj nerabno steklenico.

K sreči je rešil čast dedičev g. prof. dr. Saria, ki je našel ob pasu okostja tudi manjkajočo črepinjo. Na vratu je ležal za dvodinarček velik, ves z zeleno patino pokrit novec, ki je pa na žalost tudi bakren. Ker je ta novec denar cesarja Aleksandra Severa, ki je vladal od l. 222. do l. 235, ko so ga ubili vojaki pri Mainzu v Nemčiji, ker je grod ravnal z njimi, je bil torej mrtlič pokopan nekako od l. 230. do 260. po Kr. Ni ti na levi, kakor tudi na desni strani ni bilo ničesar, samo doli ob nogah v kotičku je samevala skromna lončena svetilka znane rimske oblike, podobne starim lešerbam. Tudi njena oblika dokazuje, da je bil mrtlič pokopan sredi 3. stol. po Kr. Vse so natanko fotografirali in pustili okostje tako, kakor leži, vendar bodo pa še vse vestno prebrskali, če morda ni kakšna drobna stvar še pod okostjem in tankem sloju ilovnatga blata. Čeprav je denar, ki so ga našli v okolici sarkofaga, iz l. II. in IV. stol., vendar to ne izpreminja določitve, kdaj je bil mrtič pokopan, saj so ljudje po cesti hodili že stoletja prej in tudi še dolgo pozneje in stobili denar ter ga dajali mrtlicem, novce pri mrtlicu samem in svetilka pa točno določujeta dobo, kdaj je živel ta pred 1700 leti rojeni Ljubljancin, ki je s svojo krsto vred last mestne občine Ljubljanske, kakor predpisuje že praktični pravilnik za varstvo Ljubljane in najdb na ozemlju mestne občine Ljubljanske. Še mnogo starejši je pa velik zob, ki so ga tudi našli in ga je izgubila kaka že izumrla žival, vendar še ni določeno, katera. Zob je dolg nad 10 cm in kakke 3 cm v kvadratu širok, torej konjskemu ali govejemu zobu podoben, samo da je mnogo daljši in močnejši. Ne moremo verjeti, da bi bil ta zob izgubljen morda kak predpokopni ocel, ker sedanjí niso še prav nič degenirani.

Francosko notranje posojilo

Pariz, 8. marca. g. Zbornica in senat sta se zopet sestala. Vlada je predložila zbornici predlog za odobritev izdaje posojila 10 milijard frankov zakladnih nakaznic v svrhu končnoveljavnega kreditnega računskega primanjulja v letih 1930, 1931 in 1932. Zbornica je predlog takoj izročila finančnemu odboru, ki ga je sprejel s 16 proti enemu glasom. 10 članov finančnega odbora se je udeležilo glasovanja.

Eksplzija v filmski tvornici

Bruselj, 8. marca. g. V filmski tvornici v Tervseren pri Bruslju je prišlo do hude eksplozije. Dosedaj so našli pet mrtvih. Mnogo oseb je hudo ranjenih. O vzrokih eksplozije se je uveljavila preiskava.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2299.85—2311.21, Berlin 1353.47—1364.27, Bruselj 802.46 do 806.40, Carih 1108.35—1113.85, London 200.14—201.74, New York ček —, Pariz 225.86—227.00, Praga 169.79—170.65, Trst 290.74—293.14. Avstrijski šilling v pravnem kursu 9.25.

INOZEMSKÉ BORZE

Carih. Pariz 20.38, London 18.065, Bruselj 72.40, Milan 36.275, Madrid 42.40, Amsterdam 207.50, Berlin 132.30, Dunaj 72.73 do 58.—, Praga 16.32, Varšava 57.50, Beč 3.06.

Zanimivo planinsko predavanje

Naša odlična alpinistka ga. Mira Debeljakova o tehniki plezanja

Ljubljana, 8. marca. Tako nabita dvorana Delavske zbornice že dolgo ni bila, kakor smoč, ko je predavala znana naša alpinistka in plezalka Mira Marko Debeljakova. Domača predavateljica pač bolj včasih, poleg tega si je izbrala Debeljakova za nas popolnoma novo temo: o tehniki plezanja. Na predavanju je bilo polno planincev in prijateljev gora, zlasti pa one neugane mladine, ki ljubi plezanje po strmih pečinah.

Simpatično predavateljico je predstavil občinstvu v imenu SPD dr. Tuma, poudarjajoč njene zasluge na polju alpinistike, zlasti plezanja. Naglašal je, da je bila slovenska žena prva, ki je predavala v inozemstvu o lepotah naših gor in planin ter si pridobila za nas neprecenljive zasluge.

Predavateljico je sprejelo občinstvo z velikim navdušenjem. Uvodoma je poudarila, da se naša alpinistika postopoma razvija in kaže zadnja leta v novih plezalnih vzponih mnogo napredka. Nekateri trde, da smo v alpinistiki dohiteli Nemce, da smo z njimi na isti stopnji. Gotovo je pa, da Slovenci po svoji naravi pretiravamo. Zato je koristno, če to trditve nekoliko omejimo. Rezultat našega alpinskega udejstvovanja je morda sorazmerno isti, kot pri Nemcih, kvalitativno, to se pravi, kako izvršimo naše vzpone, stojimo pa daleč za njimi. Nemci imajo organizirane alpske klube, bogato časopisje in kar je glavno — plezalne alpinske tečaje in prvovrstne učne knjige. Mlad alpinist začne gre teoretično podkovan in izvežban v tako zvanih plezalnih vrtovih na svojo prvo plezalno turo.

Pri nas je drugače. Za našega mladega alpinista začne tista nečuda, ne šole. Običajno se pridruži na svoji prvi turi izvežbanemu planincu. Zadošča mu, da je ta preplezal severno triglavsko steno in brez pomisleka se bo zaupal njegovemu varstvu. Rezultat je žalosten, ker nad 60% naših mojstrov nima pojma o plezalni tehniki.

Predavateljica se je dotaknila plezanja. Poudarjala je, da pri nas večina planincev pleza samo z naravnim talentom, vrv jim je samo v moralno oporo. Varovanje in tehnika plezanja sta jim sploh tuj, kakor je bilo to prej. In ko je nekoga lepega dne videla, da vrv sama ne obvaruje ne-

sreče, da si ti, ki z njo ravnaš, glavni faktor in da pri padcu lahko sam zmanjšaš ali preprečiš nesrečo, je hitela z vestnostjo nadomestiti pomanjkljivo znanje. V trdi šoli gora je na podlagi lastnih izkušenj in preizkušenih metod Nemcev dosegla zaželjeni cilj. Tedaj šele je ugotovila, kako smešno pogubno je neznanje tehnike. Skoraj vse plezalne nesreče v naših gorah imajo tu svoj izvor. Resen alpinist plezalec mora docela obvladati vse ono, kar je potrebno, da obvaruje svojega tovariša in s tem tudi sebe pogube. Šele tedaj ima etično dopustnico za plezanje po strmih stenah.

Debeljakova je poudarjala, da ajen predavanje ni namenjeno mojstrom, temveč vsem, ki žele spoznati resno alpinistično udejstvovanje in onim, ki ji nameravajo slediti. Hoče jim s tem olajšati pot v gore, potrebno je pa tudi, da se na tej poti zmanjša nepotrebno veliko število žrtv. Smrt v gorah ni junaštvo, za izurjenega alpinista nesrečno naključje, za nekega planinca posledica njegovega neznanja.

V poljudnem, dobro uro trajajočem predavanju, je povedala poslušalce v vse posebnosti, skrivnosti in fine plezalne tehnike, ter se zlasti dotaknila najvažnejšega poglavlja o varovanju in ravnanju z vrvo. Okrog 30 skriptičnih slik je nazorno pokazalo in predložilo plezanje po strmih, navpičnih stenah, prosto in umetno varovanje, tehniko plezanja po kaminih, čez vdolbine, prewise, okrajke, robke in razne druge terenske oblike, zabijanje klinov, uporabo Brusikove zanke in vzoja, prečkane, nihalne prečke, sistem Dülferjeve stranske prečke, varovanje v sestopi, spuščanje ob vrvi, ob strmi steni ali prosto po zraku, sede ob navpični steni, samorešitev s Prusikovo zanko v steni itd.

Ob zaključku je želela mladim plezalcem, da si prisvojijo načine varovanja že doma ali v bližnjih skalah, predno gredo v steno. Čas je, da se zadržimo! Dovolj, preveč mladim življenj smo žrtvovali v dobi razvoja in procvita naše mlade alpinistike. Križ na gori naj nam ne bo vedno le resen memento, temveč znamenje, pri katerem po prestani očistiščni borbi hlažno odložimo svojo plezalno vrv.

Predavateljico je občinstvo nagradilo s prisrčnim, zasluženim aplavzom.

Šesti dan nad 10.000 knjig

Ljubljana, 8. marca. Z neznanjšanin zanimanjem se nadaljuje zbiranje knjig za naše rojake v tujini. Prvataca legija srednješolcev in akademikov napoli vsak dan ob 2. uri popoldne sobo CMD, kjer jih glavno vodstvo, ljudomusneži mu pravijo generalni štab, pošlje na posamezne ulice, ki so določene za pobiranje knjig. Z veseljem moramo ugotoviti, da prevzame vsak nakazano mu delo brez obotavljanja. Pri tej akciji sta prav za prav dve skupini. Ena skupina je določena za pobiranje knjig, druga pa obvešča dan prej stanovanje z lastniki, da se bodo oglašili pri njih pobiratelji. Ves aparat gre lahko od rok, ker ima vodstvo sedaj dovolj moči na razpolago.

Včeraj je pobiralec knjig doletelo prenečenje. Gospe okoli CMD, ki spremljajo z zanimanjem naše delo, so nesobiskale z jedačo. Seveda nam je bila malica prav dobrodošla in se na tem mestu vsem darovalkam iskreno zahvaljujemo. Danes je v darovanju knjig odnesla rekord Narodna čitalnica v Šiški, ki je poslala nad 100 knjig. S tem darom, ki je v vrsti mnogih, je doseglo število knjig nad deset tisoč. To število je presenetljivo prav vse, tudi one optimiste, ki so pričakovali slično število koncem cele akcije. Toda dejstvo, da je danes šele šesti dan cele akcije, nas navdaja z novim veseljem, da bo naše delo doseglo koncem akcije 15.000 knjig.

Danes pridejo na vrsto Prule. Prosimo stanovalce Prul, da se tudi oni odzovejo in darujejo čim več knjig. Ne preslišite našega klica: Slovensko knjigo Slovincem v tujini! Akcijski odbor.

Po pomladi je zadišalo

Ljubljana, 8. marca. Zopet vohamo pomlad. Pri nas sicer šešče po čem zadiši — včasih po snegu, včasih po ljubljanskim ali po drugih znakih napredka — najbolj nas pa vendar razgibljujejo pomladanski duhovci. To zimo smo že večkrat napovedali pomlad na jezo prijeteljev zimskih sportov in v razočaranje vseh, ki žive od same sentimentalnosti in ptičjega mleka. Kajti pomlad je še nekeje daleč odstran carinskih barjer: Se pravi, da je bila, zdaj ni več. Včeraj je že tri. umirala nad našim blatom in zaspanostjo.

In včeraj so se meščani zopet prelevili ter pomladili. Žile so jim začele kar čez noč utripati v dvakrat pospešenem ritmu. Začeli smo odpirati okna — to je dogodek! Pomlad je začela prodirati tudi v zahtone ulice. Mnogo pomni že to, da ni več nikjer snega v naših romantičnih, odnošno baročnih ulicah.

Vsi smo stili včeraj na solnce. In najsi se je pokazal na svetlo horizont, solnce ni mrknilo zaradi tvoj, kar dandanes ne, dvomno mnogo pomni, namreč to, da solnce še ni v krizi in da še ne priznava predprijav za pristaše posebnega političnega prepričanja itd. Zadišje čase so meščani odkrili ter proglasili posebno sprehajališče za slabo in lepo vreme, namreč kavarno v nebotičniku. Tudi včeraj popoldne so romale množice na to drugo šmar. no goro, kjer so proslavljali prihod pomladi kot se spodobiti. Dolejšje smo neprestano naštevati nebotičnikove vrline, lepote in znamenitosti, zdaj pa menda že lahko začnemo nergati. Treba je vendar tudi povedati, da sprehod v kavarno pod oblako ni idealen zaradi tega, ker ne morejo ma-

Dela v parkih in na cestah

Adaptacijska dela pri florijanski cerkvi — Urejevanje Gradu in okolice

Ljubljana, 8. marca.

Zadnje čase, ko je ležal sneg, so dela, ki jih izvršuje mestna občina v svoji reziži, na cestah in v parkih počivala. Zdelo pa zopet delajo na več krajih. Tudi adaptacijska dela pri florijanski cerkvi zopet nadaljujejo. Delajo kamnoseki, ki obzida vajo podstavke z obklesanimi kvadrati. Mnogo dela bo še s prezidavo glavnega pročelja ob cesti. Najbrž bodo končana že vsa preureditvena dela do gasilskega praznika, ko se v tej cerkvi zberemo naši gasilci k maši v počaščenje svojega poklicnega patrona.

Poleg cerkve delavci marljivo urejujejo Uliko na Grad. Pred nekaterimi hišami grade predvzidne stopnice in polagajo robnike. Ker je ulica na nekaterih krajih zelo ozka, bodo temo ob hišah položili ročniki, hodnikov pa ne bo povsod.

Na Gradu se že pozna, da so zimskie mesece marljivo urejali okoliš potopija in zapuščene nasade. Okrog in okrog potopija so iztrebili plevel in grmičevje ter v glavnem tudi zravnavli teren. Park na planoti je povsem urejen ter je zelo lepa pridobitev za Grad, kar se bo posebno poznalo spomlad. Pač pa ta lepi park kaže grdo smetišče ob njem in poti, ki drži na vrh na obojni strani hriba. Do kamor se ga novi park, je svet last mestne občine, smetišče je pa na zasebnem svetu. Baje so ga ustvarili nekateri grajski stanovalci, česar jim ne moreš šteti v posebno zlo, če pomisliš, da pač niso imeli drugega primernejšega prostora za odlaganje smeti. Zato je menda tudi bila vsa okolica gradu tako zasmehovana. Poleg estetskega vprašanja, ureditve grajskih parkov, bi bilo treba rešiti tudi vprašanje smetišča, kar je v higienskem pogledu neobhodno potrebno in nujno. Da bo smetišče ostalo, kjer je, ter da se bodo razkrajale smeti tik ob parku in otroškem igrišču, ne moremo verjeti, ker se zanašamo na činitele, ki jim je lepota Gradu tako pri srcu, da so se končno odločili za velikopotezno ureditev tega našega sicer najlepšega sprehajališča. Preureditvena dela seveda ne bodo končana v nekaj mesecih ter bodo delali postopno menda nekaj let, zato pa pričakujemo, da se bodo najprej lotili del, ki jih ne smejo odlagati iz zdravstvenih razlogov.

Ter dni planirajo svet tik ob Gradu. Ma-

terjal, ki ga odkopavajo tu, odvažajo v drevoval, ki drži k francoskim utrdbam. Ta drevoval bodo namreč nekoliko razširili ter v ta namen nasipavajo material ob obojni strani hriba. Najbrž bodo morali zgraditi vzdolž drevovala ob strmini opornici zid, da ne bo zemlja lezla po pobočju. Prihodnje leto bodo baje tudi razmaknili kovanje, presadili jih bodo bolj vsakega k sebi, da bo drevoval širši.

Na Hrvatskem trgu tudi nadaljujejo dela v parku. Polagajo cevi za kanalizacijo. Park bo torej tudi dobro kanaliziran, da ne bo voda zastajala v lužah, kot vidimo v nekaterih starejših parkih.

Mestna kanalizacija še vedno ni popolna, čeprav se je zadnja leta v tem pogledu mnogo storilo. Za večjo kanalizacijska dela letos najbrž ne bo kredita. Zelo potrebno bi pa bilo, da bi končno kanalizirali šiško. Pač pa izvršujejo vedno manjša kanalizacijska dela. Te dni kopljejo podzemeljski rov ob Pogačarjevem trgu, v katerem bodo položili kanalizacijsko cev od javnega stranišča pri mesarskih stojnicah do glavnega kanala, ki leži kakšnih 6 m daleč. Dolejšje je bila ta kanalizacija speljana naravnost v Ljubljano. Delo je precej težko, kopati morajo rov po rudarskem načinu.

Če bo vreme vsaj tako ugodno, kot doslej, bodo lahko začeli še z drugimi deli na prostem.

Krvava tragedija na obmejni graničarski postaji

Graničar ustrelil svojega komandirja in se zabarikadiriral v hišo, kjer so ga po dva dni trajajoči borbi ubili

Škofja Loka, 8. marca. V Vrhovcu v skrajnem kotu Poljanske doline je ob meji graničarska postaja, kateri je poveljeval kaplar Radovanovič. Radovanovič je strogo skrbel za red in je moral večkrat karati in zaradi malomarnosti tudi kaznovati graničarja Radičkoviča, ki se je v nedeljo popoldne zaradi tega strašno maščeval. Z nabito puško se je postavil za vrata stražnice in ko je vstopil v njo nič hudega sluteči komandir, mu je naperil puško na glavo. Ko je komandir Radovanovič hotel z roko odbiti puško, je graničar sprožil in je strel nesrečnemu kaplanu razmesaril roko do rame. Še predno je prišel zdravnik iz Poljan je kaplar Radovanovič umrl zaradi izkrvavitve, ubijalec pa je s puško in z večjo zalogo nabojev in ročnih granat pobegnil četrte ure daleč v malo hišo posestnice Ivane Peternelevo v Podjelovem brdu, občina Oselica,

Kvartna sredi je še v časteh

Ljubljana, 8. marca. Mnoge gospodinjice se veče ne spoznajo na pratiko, zato niso vedele, da je danes kvartna sredi. Ko so pa prišle na živiliški trg, kjer so najprej naletele ne ribe in na ogromno zalogo žab, so začele vpraševati, kaj pomenijo te postne delikatese. Nekatere so se v strahu križale, češ jaz pa imam doma že meso! Kvartna sredi je precej izgubila svoj pomen, zato so bile na ribjem trgu le sardelice, ki so jih prodajali po 12 do 14 Din kg in, kot rečeno, žabe. Kupčija ni bila posebno dobra. Zab je bilo mnogo preveč. Zdelo se začenja za nje sezona, ker prihaja pomlad, ko postanejo žabe v zaljubljenosti slepe kot divji petelin. To se je danes že poznalo pri ceni žabjih krakov, ki so bili po 50 par komad, v poznih tržnih urah so jih pa ponujali še ceneje.

Tudi pri mlečnih izdelkih se je poznalo, da je kvartna sredi, gospodinjice so z večjo vneto kupovale maslo in sir. Danes so kuhale štrukle in se postavljale z njimi, zato so morali biti tudi mlečni izdelki še posebno dobri. Gospodinjice drugače ne zapuajo kmetičam, kot če vsega ne pokušijo, preden kupijo. Nekatere so segale po mehkem siru z rokami kar v rokavicah. Sir menda zaradi tega ni trpel na kvaliteto, kupujejo ga za itak le gospodinjice same, ki ga pokušajo na tako delikaten način. Mehek sir je po 6 Din, surovo maslo po 24 Din kg, smetana pa po 50 par zajemalka.

Prostor za zelenjavo je bil skoro popolnoma zaseden. Prav tako je bil izredno dobro zaseden sadni in perutninski trg. Pomlad oznanjajo vrtnarji, ki so po zimskih mesecih zopet zasedli svoje prostore ob Vodniku. Prodajajo zelo lepe azeleje in ciklamu. Na prostor za kmečki cvetlični trg so danes doslovno navalili okoličani, ki pač nimajo ničesar drugega prodati kot pomladno cvetje. Bilo jih je najbrž okrog 80. Prodajali so teloh in zvončke.

Jabolka so se nekoliko podražila, kar je lepši, prodajajo jih po 5 Din kg. Zelo lepe voščence pa tudi po 6 Din. Na zelenjadnem trgu je bilo danes izredno mnogo motovila, ki so ga prodajali po dinarju merica, torej za polovico ceneje kot pred tednom. Tudi druge zelenjave je bilo mnogo, zlasti italijanske. Italijanski radič je po 12 Din kg, cvetača po 5.50 Din kg. Kmetje so prodajali krompir na debelo na Sv. Petra nasipu, pripeljali so ga več vozov. Rdečega semenskega cenijo po Din 1.50 kg, belga pa po dinarju. Na perutninskem trgu je čedalje več jajc, kar se je danes precej poznalo pri ceni. Jajca so bila že po 50 par komad. Upajmo, da se ne bodo podražila pred veliko nočjo.

OUZD v februarju

Ljubljana, 8. marca. OUZD v Ljubljani objavlja statistične podatke o stanju zavarovanja v februarju. Popovrčno je bilo članov 68.601 (v primeri z lanskim letom 6149 manj), od teh moških 41.338 (—4683), žensk pa 27.263 (—1466). Bolnikov je bilo popovrčno 1712 (—177) ali v odstotkih 2.50 (—0.03). Popovrčna dnevna zavarovana mezda je znašala 23.02 (—1.61), celokupna zavarovana dnevna mezda pa 1 milijon 679.360.80 (—261.489.60).

Zauzavljanje gospodarske krize je pokazalo v februarju slabše tempo nego prejšnje mesece. Deloma se je to opazilo že v januarju. Letne razlike števila zavarovanih delavcev, popovrčne dnevne zavarovane mezde (t. j. faktičnega dnevnega zasluzka popovrčnega delavca) in celokupne dnevne zavarovane mezde so se tudi v februarju nekoliko zboljšale, vendar mnogo manj, kot sicer poprej od septembra 1932 dalje.

Nazadovanje števila članov je bilo največje lani v avgustu, ko je znašalo 18.251, v decembru je znašalo 7436, letos v februarju pa samo še 6149. Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla lani v avgustu za nekaj nad 681.000, letos v februarju pa za 261.489.60.

Zdravstvene razmere zavarovanega delavstva so bile v februarju neznatno boljše od istega meseca lanskega leta. Odstotek bolnikov (vštevji porodnice) je za 0.03% manjši. Iz dejstva, da je imel OUZD pred enim letom še bolnike s podporno dobo od 26 do 52 tednov, kateri so pozneje zaradi skrajšanja bolno-podporne dobe na pol leta odpadli, sledi, da je delavstvo letos v februarju bolj bolehalo kot lanko leto. Februarsko vreme (sneg in dež) je brez dvoma vsaj deloma temu krivo. Iz istega vzroka je tudi bila zaposlenost nekoliko manjša.

Bratovska skladnica v Trbovljah

Trbovlje, 8. marca. V nedeljo dopoldne se je vršila letna skupščina krajevne bratovske skladnice Trbovlje, ki se je udeležilo 81 delegatov. Zborovalce je pozdravil predsednik krajevnega odbora inž. Loskot, predsednik nadzorstvenega odbora Filip Murin je pa poročal o poslovanju odbora. Vse knjige in računi so v redu in zato je skupščina računski zaključek soglasno odobrila. Za člane nadzorstvenega odbora so bili izvoljeni Jožef Suša, Ivan Hudar, za namestnika pa Petrečič Martin in Franc Jerman, kot zastopnik podjetja so bili pa imenovani v ta odbor Ignac Persoglia in tajnik Pleskovič za namestnika.

Delavski delegati so potem postavili razne predloge glede brezposelnega fonda, omejitve glob, kontrole vozičkov brez znamke, plač zdravnikov, hranarine samim dlavcem, zvišanje zneska za zdrav-

ljenje zob, premestitve ambulance v novo bolnico itd. Vse te predloge in vprašanja je predsednik pojasnil v splošno zadovoljstvo. Končno je bilo še predlagano, naj bi Bratovska skladnica podpira delovanje protituberkuloznega dispanzerja, kar je bilo z odobravanjem sprejeto.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 8. marca, katoličani: Ivan sp. Bodin, pravoslavni 23. februarja.

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pred maturo.
Kino Ideal: Moj Leopold.
Kino Dvor: Poljub.
Kino šiška: Johann Strauss v pesmi in ljubezni ob 18. in 20.

Splošno žensko društvo in Zveza go. spodinj, občni zbor ob 16. Rimska cesta 9.
Predavanje dr. VI. Pavlakoviča o Ho. landski ob pol 20. v dvorani Delavske zbornice.

Krajevna organizacija JRKD za šent. peterski okraj: Občni zbor ob 20. v gostilni g. Leopolda Zupančiča na Jegličevi cesti.

Društvo »Pravnik«: Predavanje univ. prof. dr. Metoda Dolenca ob 20.30 v restavraciji »Zvezdica«.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Bohinec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Leustek, Resljeva cesta 1.

Izpod sita in rešeta

Matematika ni bila še nikoli tako zmešana, kakor zdaj. Eni so se odvalili šteti, ker nimajo kaj, drugim so se zmešale številke, ker so previsoke, eni imajo opraviti prvega samo z ednicami, deseticami in stotincami, drugim so pa še desetisočice premalo. Sploh je ta matematična zmešnjava jako zmotana in ni čuda, da je morala celo Amerika napovedati splošen moratorij.

Ali pa postavim sediš katerikoli dne v tednu doma, ker si doli hripi, pa poslušaj premilo petje zvonca, če ga imaš. Cing-cing-cing in zopet cing-cing-cing. Hitro odpiraj in vedno ista pesem: Gospod, sem brez dela, brez službe... Dvajset, trideset jih pride vsak dan. Če daš vsakemu 50 para, se ti nabere na mesec najmanj 300 Din, pa imaš zopet prečudno matematiko in strahotno luknjo v domačem proračunu. Da bi odrajtal vsak mesec petino ali četrtno plače brezposelnim, je po zdravi pameti težko zahtevati, in vendar ti skoraj ne kaže drugače, če nisi brez srca. Ta nova oblika poslednega davka postaja od dne do dne neznosnejša, posebno še, ker ne veš, kdo je res potreben in kdo doberodnost samo zlorablja.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnega »Franz Josefovega« grednice, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Sreda, 8. marca: Gospa ministrica. Red C. Cetrek, 9. marca: Dame z zelenimi klobuki. Premijera. Izven.

Premiera v drami, V četrtek, dne 9. t. m. je v drami premiera francoske komedije Dame z zelenimi klobuki, ki je ena najboljših komedij zadnjih sezon, kar jih je bilo napisanih v Franciji. Delo si je osvojilo tako rekoč ves svet. V Parizu samem je bilo nad 200krat zaporedoma izvajano. — Delo je naštudiral prof. Osiip Sest. Premiera je izven abonmana.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Sreda, 8. marca: Baletni večer Pia in Pino. Mlakar, Red Sreda.
Četrtek, 9. marca: Zaprt.
Petek, 10. marca: Baletni večer Pia in Pino. Mlakar, Red D.

Baletna večera. Drevi ob 20. uri bo v operi predzadnja uprizoritev Baletnega večera z umetniškimi parom Pia in Pino Mlakar. Nocojnja predstava je za stalni abonma. Sreda. Zadnja večerna predstava baletnega večera bo v petek za red D.

Za torkovo gostovanje Josipa Križaja v vlogi Mefista v Gounodovi operi Faust so vstopnice od danes dalje v prodnji pri dnevni blagajni v operi. G. Josip Križaj proslavi ta večer, to je 14. t. m., tudi v Ljubljani 25letnico svojega umetniškega udejstvovanja.

Sport

Težkoatletiki SK Ilirije na Viču. SK Ilirija priredi v soboto 11. t. m. ob 8. zvečer v Sokolskem domu svoj propagandni, težkoatletski nastop. Nastopijo rokoborci, dvigalci in boksači. Atleti bodo zastopani po vseh kategorijah. Večer bo zanimiv in pester. Posebno pozornost bodo vzbujali dvigalci uteži-sportna panoga, katero godi sistematično v naši državi samo SK Ilirija. Težka atletika pridobiva vsepovedno navdušene prijatelje in smo upravičeni, da nam bo nudila SK Ilirija ta večer lep sportni užitek. Predprodaja vstopnic kot običajno.

Statistika

Človeške neumnosti

Po statistiki, ki jo je sestavil neki zgodovinar, je zahtevalo zadnjih osem velikih vojn toliko žrtv, da se mora človek zgroziti nad človeško neumnostjo in zaslepljenostjo. Sedemletna vojna je pokosila 554.000 ljudi, doba velike francoske revolucije je zahtevala 1.400.000 žrtv, Napoleonove vojne 1.700.000, krimska vojna 785.000, ameriška osvobodilna vojna 700.000, rusko japonska vojna 624.000, balkanske vojne 108.000, svetovna vojna pa 23.000.000.

Dnevne vesti

— Iz državne službe. Za policijskega stražnika upravnika pri upravi policije v Ljubljani je imenovan Ivan Zorman; policijski stražnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Rafael Pušnar je premeščen k upravi policije v Ljubljani.

— Izpremembe v banovinski službi. Imenovani so: za banovinskega uradnega pripravnika pri sreskem načelstvu v Brežicah Anton Černe, za banovinskega pomočnega knjigovodjo pri banski upravi v Ljubljani banovinski računski pripravnik Vinko Gračner, za banovinskega uradnega pripravnika pri sreskem načelstvu v Prevaljah Viktor Zrimšek; razveljavljen je odlok, s katerim je bil premeščen banovinski zdravnik združene zdravstvene občine Marenberg dr. Alfonz Höngmann za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Cankova.

— Zdravniška vest. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan sanitetni pomočnik vojne bolnice v Ljubljani dr. Vitoimir Martinovič.

— Zborovanje mednarodnih turističnih ustanov v Splitu. Začetkom maja bo v Splitu občni zbor Zveze velikih mednarodnih organizacij za pospeševanje turizma, ki se imenuje AGOT. Zveza je bila ustanovljena leta 1924 in obsega turško prometne ustanove Nemčije, Češkoslovaške, Poljske, Madžarske in Jugoslavije. Vsako leto ima Zveza občni zbor v drugi državi in letos je prišla na vrsto naša.

— Ponovno filmanje našega Primorja. Prihodnji teden prispeja v našo državo filmski režiser Karel Hartl in pisatelj Walter Reich, ki nameravata filmati naše Primorje. Režiser Hartl je režiral lani v Dalmaciji film »Prince iz Arkadije«.

— Sejem v Semicu bo v sredo 15. t. m. samo za živino, drobnico in domače pridelke, ne pa tudi za kramarje.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 19 z dne 8. t. m. objavlja predpise za cestne mostove, navodila glede delniških in komanditinskih družb, gospodarskih in kreditnih zadrug ter hranilnic po § 460 obrednega zakona, objavo glede zvanja ekonoma učiteljske šole, objavo banske uprave o pobiranju občinskih davčnin po občini Ptuj v letu 1933 in objavo banske uprave o pobiranju občinskih trošarin.

— Razid društva. Podporno društvo za gojenje kr. ženskega učiteljskega v Ljubljani se je prostovoljno razšlo.

— Država lova občine Brezovica, ki bi se imela vršiti 16. t. m. pri sreskem načelstvu v Kamniku, se s tem preklada.

— Za delomrzneža proglašeni. Albert Sajko, brez stalnega bivališča, pristojen v občini Lemberg, se proglašajo za delomrzneža.

— Vasi v karlovški okolici pod vodo. Kolpa in Korana sta poplavlili okrog 8000 jutrov njiv in travnikov. Najhuješa je poplava v okolici Karlovca. Ljudje so se morali umakniti v podstrešja, v mnogih krajih je ustavljen ves promet. Tudi iz Petrinje, Krizevcev, Kostanjevca in Siska poročajo o velikem porastu vode.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno. Včeraj je bilo pri nas in tudi po nekaterih drugih krajih krasno pomladno vreme, ki se je pa čez noč skisalo in je začelo zopet deževati. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skopju 19, v Splitu 14, v Ljubljani 13,1, v Zagrebu 13, v Mariboru 12,6, v Sarajevu 12, v Beogradu 10 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,1, temperatura je znašala 7,2.

— Pretresljiva rodbinska tragedija. V Sremski Mitrovici so pokopali v ponedeljek »Slovena občinskega uradnika Arnolda Kolkovata, ki mu je pred 8 meseci umrla žena, pred 4 meseci pa hčerka. To ga je tako potrla, da se je ustrelil.

Beli zobje Chlorodont

— Strašen zločin pijanca. V Banjaluki se je odigrala v ponedeljek krvava tragedija. V mestu sta se sestala dopolne Čiro Dedić in Ivo Marić in odšla sta v krčmo. Popoldne je povabil Dedić Marića k sebi na kosilo, bil je precej pijan in je doma svojega znanca zaklal z nožem. Ko se je streznil, je začel jokati in se kesati svojega dejanja.

— Zupnik zapustil milijonsko premoženje. V Beogradu je umrl nedavno bivši zupnik v Putinici Josip Cifrić, ki so bile cerkvene oblasti uvele proti njemu disciplinarno preiskavo zaradi škandala pri kvartanju. Mož je zapustil okrog 2 milijona Din semenico dijakovske škoije.

— Za kozo kupil ženo. Občinski stražnik v Peči so dobili te dni nalogo poiskati Šušurjo Šabanovo, ki se je zdravila v bolnici, pa ni nihče plačal za njo. Končno so jo našli v družbi cigana Mustafa Šabana, občinskega snajlača stranišč. Pred dvema letoma, ko je bilo Šušurji 11 let, jo je oče zapodil od hiše, pozneje jo je pa sprejel nazaj in prodal ciganu za ženo. Cigan mu je dal za njo kozo in 200 Din. Odvedel je nesrečno deklico v Peč, kjer živi tam v največji bedi.

— Oče in sin našla smrt v Savi. Blizu Bosanskega Šamca se je vozilo v nedeljo zvečer čez Savo pet kmetov. Sredi reke je pa potegnil močan veter in pljusnil v dolno vodo. Kmetje so se prestrašili in naglo prebrli na eno stran, tako da se je čoln prevrnil. Trije so se rešili, šoletni Marjan Ivančević in 19letni njegov sin Marko sta pa utonila.

— Kdo je samomorilec? V Zagrebu se je obesil pred dobrim tednom mož, ki naj bi bil po dokumentih soodc zasebni uradnik Josip Germeč z Reke. Zda se je pa oglasil Germeč, češ, da je živ in zdrav in da živi že 7 let na Rabu, kjer služi v hotelu. Vse kaže, da je dobil njegovo legitimacijo nekdo drugi, ki se je v Zagrebu obesil. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove, kdo je bil samomorilec.

— Foto-sporti zadovolji vsakogar s kamero kupljeno pri Fr. P. Zajec, optik. Ljubljana, Stari trg 8. Ceniki brezplačno. 5-n

Noseče matere morajo skušati vsako zagateno odpraviti z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice. Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno »Franz Josefov« vodo, ker se lahko pije in se milo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Zanimivo predavanje o Holandski priredi nocoj ob pol 8. v veliki dvorani Delavske zbornice Narodni izseljeniški odbor, ki obeta zaradi dobrega poznavanja holandskih razmer predavatelja, biti izredno zanimivo ter poučno. Predaval bo g. dr. Pavlaković, znani bivši časnikar in večletni sodnik »Jugoslovanskega Lloyda« v Zagrebu, ki se je pred 5 leti iselil iz Jugoslavije na Holandsko, kjer je postal tajnik našega konzulata in pozneje tajnik generalnega konzula van Dama ter ravnatelj Holandsko-jugoslovanske trgovske zbornice v Rotterdamu. Pozneje je g. dr. Pavlaković ustanovil v Rotterdamu lastno Jugoslovansko trgovsko in parobrodarsko agencijo. Predavatelj pozna do vseh podrobnosti kulturne, gospodarske in socialne razmere na Holandskem in ima zelo dobre zveze z našimi rudarji v provinci Limburg, kjer tvorijo močan člen jugoslovanske emigracije. Dr. Pavlaković se je za časa svojega bivanja na Holandskem zanimal zlasti za naše emigrante ter se seznanil z njihovim življenjem, napredkom in trpljenjem v tujini ter bo povedal poslušalcem mnogo lepega in zanimivega. Predavanje je brezplačno in naj se ga udeležijo vsi, ki se zanimajo za razmere na Holandskem in za življenje naših številnih rudarskih družin v pokrajini Limburg.

— Iz Hodnik v Marmontovi ulici so večeraj posuli s silo s peskom, toda kljub temu bo ostal mokri in blaten v tistem delu, kjer je poleg ležeči Kaizerjev svet višji kot hodnik. Če je že povsod suho, je tam hodnik še vedno mokri in blaten, ker se odteka po njem vsa voda z višje ležečega Kaizerjevega sveta. Zato bi bilo potrebno, da se tam napravi med hodnikom in parcelo jarek in odvode voda.

— Iz Nekatero ceste so nekoliko očistili blata te dni in nekaj so jih tudi posuli z drobnim gramozom. Posut je tudi Vodnikov trg, ki bi moral biti vedno primerno čist ter dostopen kot prostor za živiliški trg. Dobro oskrbovane ceste so živa potreba za mesto in bi morale takšne biti tudi naše ceste iz tega razloga — ne pa morda zaradi izrazitega meščanskega »nerganja«.

— Iz »Krajneva organizacija JRKD za Celje« obkolio bo priredila v petek 10. t. m. ob 20. v gostilni g. Fazarinca na Ostrožnem nadaljevanje predavanja sreskega veterinarskega referenta g. Maksima Stribarja iz Celja o prvi pomoči pri obolenjih živine. Tretje predavanje o tem predmetu je predvideno v četrtek 16. t. m. ob 20. v gostilni g. Supergerja na Lopati.

— Iz Celjski občinski svet bo imel prihodno redno sejo v petek 10. t. m. ob 18. Po zapisnici novo imenovanih občinskih odborov bo se bo vršila razprava o vprašanju Mestnega kina. Sledilo bo morda še poročilo katkega odseka.

— Iz »Škofja vas pri Celju«. Društvo kmedskih fantov in deliet pripravljajo za uprizoritev znano dramo: »Čarški selc«. Premiera bo proti koncu tega meseca v dvorani v Vojniku.

— Iz »Maribora«. Roman »Projekto Ljubeznik« se dobi v upravi »Jutra« podružnica Maribor. — Cena za oba dela Din 35,—.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V SISKI (za mitnico) Tel. 33-87

Film prekrasnih melodij

Johann Strauss v pesmi in ljubezni

V glavnih vlogah: MIHAEL BOHNEN, LEE PARRY, GRETIL THEIMER

Predstave: danes ob 18. in 20. uri, jutri ob 20. uri.

Pride! »CLOVEK Z NEBA« Pride!

Iz Trebnjega

— Občina šolam. Glasom odobrenih šolskih proračunov bo prispevala v proračunskem letu občina Trebnje šolam sledeče zneske: šoli Trebnje Din 30.584; šoli Dolnja Nemška vas Din 25.558; šoli Rače sebo (fond za zidavo nove šole) Din 3385; šoli Čatež Din 986 in tangento za šolo na Mirni Din 69. Skupno plača tedaj občina, kot prispevek narodnim šolam, Din 60.582, kar predstavlja skoraj eno petino občinskega proračuna.

— Agrarni slučaj Spodnje Kamnje. Na predlog udeleženi posestnikov iz Dol. Kamnja je komisija za agrarne operacije v Ljubljani na podlagi uradnih ugotovitev s svojo razsodbo dovolila uveljavitev delitve skupnega zemljišča. Knežja vas, sodnega okraja Trebnje. Register deložnih pravic je bil razgrnjen v občinskem uradu v Dobričah, pojasnjeval pa se je včeraj v občinski pisarni v Trebnjem. Zoper določila tega registra in vse razpoložene tehnične podatke ima vsakdo pravico do pritožbe in je spis še nadalje razpoložljiv pri občini Dobriče med uradnimi urami do včerajšega 26. t. m.

— Odkup zemljišča za cesto Ponikve. Dečja vas, Jutri, v četrtek, ob 14. uri, bo na licu mesta pri odcepju državne ceste na Dol. Ponikvah proti Dečji vasi lokalna razprava za odkup te trasirane proge. Udeležijo se razprave zastopniki občine in zasebni udeleženci. S tem bodo izvršene zadnje priprave, prihodnji teden pa prično že graditi novo cesto.

rali naglo prepejati v bolnico, kjer je večeraj v 65. letu starosti umrl. Polog so proge žalje za njim doletel otrok. Pogreb bo jutri ob 14. izpred mrtvaške veže splošne bolnice.

— Iz Materinski večer Zavoda za zaščito dece se vrši dr. 20. v dvorani OUZD. Vstop prost. Predaval bo dr. Debove o temi: Kako se začne jetika?

— Iz Ustanovni občni zbor krajevne organizacije Narodne odbrane za Ljubljano-Siška bo v nedeljo 12. t. m. ob 10. dopoldne v Sokolskem domu v Šiški. Nacionalisti, pridite!

— Iz Letošnji redni občni zbor Jugoslovanskega kinološkega saveza se bo vršil dne 30. marca ob 20. uri v restavraciji hotela Struželj v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Načelstvo. 151/n

Triumf slovenske filmske umetnosti!

Premiera prvega češkega govorečega filma

PRED MATURO

PRED MATURITOU

Režija Svatopluk Innemann

Prekrasna filmska drama iz življenja naše dozorevajoče mladine

V predporedu Nj. Veličanstvo naš kralj v razgovoru s poslanikom češkoslovske republike dr. Fiedlerjem in najnovejši Ufin zvoc. tednik

Predstave ob 4., 1/8. in 1/10. zv.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Iz Celja

— Iz Poskus samomora. V ponedeljek 6. t. m. okrog 16.45 si je 49-letni davčni sluga Josip S. iz obupa, ker je bil odpuščen iz državne službe, v mestnem parku prerezal vrat z britvijo. A se k sreči ni nevarno poškodoval. Obupanca so prepejati z reševalnim avtomobilom v bolnico.

— Iz »Krajneva organizacija JRKD za Celje« obkolio bo priredila v petek 10. t. m. ob 20. v gostilni g. Fazarinca na Ostrožnem nadaljevanje predavanja sreskega veterinarskega referenta g. Maksima Stribarja iz Celja o prvi pomoči pri obolenjih živine. Tretje predavanje o tem predmetu je predvideno v četrtek 16. t. m. ob 20. v gostilni g. Supergerja na Lopati.

— Iz Celjski občinski svet bo imel prihodno redno sejo v petek 10. t. m. ob 18. Po zapisnici novo imenovanih občinskih odborov bo se bo vršila razprava o vprašanju Mestnega kina. Sledilo bo morda še poročilo katkega odseka.

— Iz »Škofja vas pri Celju«. Društvo kmedskih fantov in deliet pripravljajo za uprizoritev znano dramo: »Čarški selc«. Premiera bo proti koncu tega meseca v dvorani v Vojniku.

Iz Maribora

Roman »Projekto Ljubeznik« se dobi v upravi »Jutra« podružnica Maribor. — Cena za oba dela Din 35,—.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V SISKI (za mitnico) Tel. 33-87

Film prekrasnih melodij

Johann Strauss v pesmi in ljubezni

V glavnih vlogah: MIHAEL BOHNEN, LEE PARRY, GRETIL THEIMER

Predstave: danes ob 18. in 20. uri, jutri ob 20. uri.

Pride! »CLOVEK Z NEBA« Pride!

Iz Trebnjega

— Občina šolam. Glasom odobrenih šolskih proračunov bo prispevala v proračunskem letu občina Trebnje šolam sledeče zneske: šoli Trebnje Din 30.584; šoli Dolnja Nemška vas Din 25.558; šoli Rače sebo (fond za zidavo nove šole) Din 3385; šoli Čatež Din 986 in tangento za šolo na Mirni Din 69. Skupno plača tedaj občina, kot prispevek narodnim šolam, Din 60.582, kar predstavlja skoraj eno petino občinskega proračuna.

— Agrarni slučaj Spodnje Kamnje. Na predlog udeleženi posestnikov iz Dol. Kamnja je komisija za agrarne operacije v Ljubljani na podlagi uradnih ugotovitev s svojo razsodbo dovolila uveljavitev delitve skupnega zemljišča. Knežja vas, sodnega okraja Trebnje. Register deložnih pravic je bil razgrnjen v občinskem uradu v Dobričah, pojasnjeval pa se je včeraj v občinski pisarni v Trebnjem. Zoper določila tega registra in vse razpoložene tehnične podatke ima vsakdo pravico do pritožbe in je spis še nadalje razpoložljiv pri občini Dobriče med uradnimi urami do včerajšega 26. t. m.

— Odkup zemljišča za cesto Ponikve. Dečja vas, Jutri, v četrtek, ob 14. uri, bo na licu mesta pri odcepju državne ceste na Dol. Ponikvah proti Dečji vasi lokalna razprava za odkup te trasirane proge. Udeležijo se razprave zastopniki občine in zasebni udeleženci. S tem bodo izvršene zadnje priprave, prihodnji teden pa prično že graditi novo cesto.

Prvi češki zvočni film v Ljubljani

Slavnostna predstava — Film v polni meri zasluži splošno pozornost

Ljubljana, 8. marca.

V dvorani Elitnega kina Matica je vladalo sredi slavnostno razpoloženje. Zbrali so se skoraj vsi v Ljubljani živeči Čehi, nekaj jih je pa prišlo celo iz Kranja, med posebniki je pa bilo tudi mnogo prijateljev bratske češkoslovske in zastopnikov naših kulturnih ustanov. Med odličnimi posetniki slavnostne predstave prvega češkega zvočnega filma v Ljubljani smo opazili češkoslovskega konzula ing. Ševčika s konzularnim osebiem, brigadnega generala g. Pekiča, ljubljanskega župana g. dr. Dinko Puca, podpredsednika Jugoslov. češkoslovske lige g. dr. Egona Stareta, predsednika Česko Obce g. Skružnega itd. Predvajanje prvega češkega zvočnega filma je tudi za nas poseben kulturni dogodek ter se veselimo obmemi s Čehi njihovega uspeha na filmskem področju. »Pred maturo« je prvi češki z očni film, ki je prišel v našo državo in gre Elitnemu kinu Matici vse priznanje, da smo ga dobili takoj za Beogradom in Zagrebom tudi v Ljubljano.

Za uvod so predvajali dva krajša filma iz življenja našega kralja in tatička Masaryka, ki ga je občinstvo sprejelo s spontanin ploskanjem, ko se je pokazal na platnu.

Film »Pred maturo« nam kaže dijaško življenje, dobro karakterizira šolo, profesoro in dijaško življenje. Kot osrednja točka dejanja je tisti večni spor diaka s šolo, boj, v katerem trčita skupaj dva povsem različna si svetova, ki se ne moreta razumeti. Na eni strani imamo nervoznega profesorja matematike, čigar svet so števila in ki nervozno sovraži lahkomiselnost mladine, na drugi strani pa je živahno dijaštvo, v dozorevajoči in viharjev polni življenjski dobi. Profesor ni nima nobenega razumevanja za doživljanje

in čustveni svet diaka, poleg tega pa ga muči čedaje huiša nervoznost, zato je naravno, da v šoli trpi dijak ter da se smatra za nedolžno žrtev kot se pač vsak dijak, če je upravičen ali ne. Vendar pa film ni pristranski, da bi nam pokazal šolo v taki luči, da bi se lahko zgledovali dijaki, češ tako je, zda pa vidite, kakšna muka je šola in da smo povsem nedolžni! Iz filma, se bode lahko vsi česa naučili, ki jim ni le za kratko zabavo in ki gledajo na življenje nekoliko bolj z zanimanjem. Posebno bo seveda zanimal dijače in profesorje.

Tudi v tehničnem pogledu je film dober, zlasti če pomislimo, da češkoslovska filmska industrija se nima posebne tradicije. Film prikazuje tudi nekaj krasnih slik Prage in iz narave. Posebno je treba naglasiti, da je film v zvočnem pogledu zelo dober, česar pogrešamo celo pri filmih priznane filmske industrije. Izgovarjawa je čista in film ni preobložen s hreščanjem osladnih operetnih slogov. Vsa bo tudi lahko opazil, da so igralci res pravi umetniki, kar pomeni za češki film še tem več, ker sodelujejo pri njem sami Čehi. Vse to usposablja film, da bo lahko dosegel v Ljubljani popoln uspeh.

Film je bil v splošnem vsem zelo všeč ne le morda zato, ker je češki, temveč zaradi njegovih vrlin. Odlikuje se po dobro zaletu vsebini, na njem bi zamen iskali običajne filmske ptičnosti. Podpredsednik JČ Lige g. dr. Egon Starc se je v imenu Lige vodstvu Kino Maticice iskreno zahvalil, da je poskrbelo, da smo dobili v Ljubljano prvi češki zvočni film, ki bo gotovo mnogo pripomogel, da se kulturni stiki med obema narodoma še bolj poglobijo. Prepričani smo, da bo Ljubljana z veseljem sprejela film »Pred maturo«, ki splošno zanimanje v polni meri zasluži.

Škofjeloške komunalne zadeve

Podpora za brezposelne — Trošarina na vino povišana, doklade na neposredne državne davke znižane

Škofja Loka, 7. marca.

Ob polnoštevili udeležili odbornikov je otvorili današnje zelo važne sejo škofjeloške občinske uprave mestni župan g. Josip Hatner in je prešel takoj na županska poročila. Prečita se dopis glede delovanja krajevne organizacije za zaščito dece in mladine. Odbor ni mogel pričeti z delom, ker je brez sredstev, pa tudi tostvamni statistični material ni popoln. Odboru se votira znesek 1000 Din. Prečita se okrožnica glede porabe dodeljenih kreditov za škofjeloški okraj. Naš okraj dobi za prehrano siromakov, onemoglih starcev in nepreiskrbljenih otrok 7000 Din, za podporo, nezaposlenih delavcev 70.000 Din in za izvršitev javnih del 85.000 Din. Od tega odpejajo na mestno občino v istem zapovrstnem redu zneski Din 700. Din 12.500, Din 12.500. S tem denarjem se bodo nekatera najnujnejša dela že lahko izvedla. Odbor niški nasvetujejo ureditev Klobovsove ulice, okoliš vojašnice in tamošnji kanal, na pravo cestnih prehodov, nov tlak pri Kapucinskem mostu in druga dela. Odločitev se prepusti gospodarskemu odseku, ki si ogleda situacijo na licu mesta. V ta odsek se kooptirata še gg. Zahrastrnik in Kavčič. Po razgovoru o nekaterih računih in prošnjah se dodelijo orožniški postaji prostorn biveše prosvetne pisarne za mesečno najemninno 280 Din. Blagajnik Mihael Luznar poroča, da je banska uprava proračun vrnila. Referent predlaga, naj se poviša občinska trošarina na vino od 100 Din na 150 Din za hl, zato pa se znižajo doklade na državne neposredne davke od 180 odst. na 150 odstotkov. Sprejeto.

Obtravnavajo se številne prošnje za podporo. Prošilec se volijo zneski po 50 Din in 100 Din odnosno se jih bo upoštevalo pri pomožni akciji. Poudarja se stališče, da se podpore po pravilniku o podpiranju siromakov in nezaposlenih delavcev določene za vse potrebne ljudi, ki v občini stanujejo in domovinstvo ni merodajno. Današnje prošnje so prispele namreč z eno izjemo vse od drugod, namestu da bi bili prošilci naslovili svoje prošnje naravnost občinam, kjer stanujejo. V domovinski zvezo so bili sprejeti: Katarina Bogovičar s Sv. Jakoba trga; mlinar Janez Porenta; Struželj Franc iz Karlovske ulice; Zakej Ludvik, trgovec Franc Sifer in Helena Bahovec iz samostana.

Za gospodarski odsek poroča Rado Thaler. Način pobiranja občinske trošarine se še določi. V odbor tag, nadaljevalne šole se izvoli referent tega odseka. Škofjeloška občina pri zidavi mlekaršne šole ne more finančno sodelovati. Z izplačilom neklih pokojninskih terjatev se počaka do končne rešitve obravnave. Kuluka za občinske ceste se občina ne bo poslužila. Naredilo se bo vse, da se preseli pošta v prostore sedanje davčne uprave. Izdajo se bloki za ubožce po Din 0,25.

Odbor preide na razpravo o gradnji novega mostu. O tej veleznanimi točki bomo poročali posebej. Pri slučajnostih se izglasujejo dve tabli glede vožnje po pokopališki poti in pa predlog za ureditev prekorajnih proučinskih postavk v l. 1932. S tem je bil dnevni red izčrpan.

za denar. Pred Hermanovo gostilno pa je srečala nekoga starega Ribničana, ki je prodajal po Jesenicah svojo suho robo, lezene krožnike, kuhinjske valjare, kuhovnice in žlice. Ribničanu so bili zelo všeč lepi lezeni ptički, ženci pa lezeni krožniki in kuhavnice, pa sta se oba, ki nista imela denarja, mnogo robe medsebojno zamenjala, tako da je imel Ribničan lepe ptičke, žena pa krožnike. Pogajanja za izmenjavo blaga so trajala precej časa, a so potekla za oba zelo ugodno, kar je pričalo zelo iskreno slovo ter zelo prijazen obodestranski pogled.

Iz Kamnika

— Ustanovni občni zbor Streleške družine bo dr. 20. v restavracijskih prostorih Citalnice. K strelski družini se je dozdaj prijavilo že nad 70 članov, kar je najboljši dokaz, da je pri nas zanimanje za ta viteški in med ljudstvom tako priljubljeni sport izredno veliko. Na občnem zboru, katerega naj se zanesljivo udeležijo vsi, ki imajo veselje do streškega sporta, se bo izvolil odbor in določila članarina, poleg tega pa bo v glavnem debata, kje bi v bližnji kamniški okolici dobili primeren prostor za strelske vaje.

— Združenje trgovcev za kamniški srez ima v nedeljo ob 13. svoj redni letni občni zbor v restavraciji pri Petru v Kamniku. Poleg običajne dnevnega reda bo na sporedu debata o letni skupščini Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino, ki bo letos v Kamniku.

— Nov grob. V ponedeljek popoldne je umrl na Grabnu upokojeni železniški uradnik s. Franc Pregl. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 16. Pokojni je bil skrben družinski oče in dober družabnik, ki je bil v Kamniku splošno znan in priljubljen. Naj počiva v miru, žalujočim naše iskreno sožalje!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

A. D. Emery: 10
Dve siroti
Roman

— Da, dragi moj vitez, stopil sem med visoke državne uradnike in moja naloga ne bo baš najlažja. Živimo v nemirni, burni dobi; dobre tradicije starih časov propadajo, nižji razredi se demoralizirajo, ljudje se začenejo zavedati, da so ljudje, a to je nevarno, to prinaša nezadovoljstvo; mali ljudje so začeli dvigati glave, a ker morajo dati višji sloji dober zgled, mi je dal kralj v tem pogledu napotneke in najstrožja navodila.

Nočem, da bi se ponavljala javna pohujšanja iz časov prejšnjega kraljevanja in če mi je dolžnost nadzorovati igralnice in zakotne krčme, moram paziti tudi na vaše kavarne, na vaše klube in tajna zavetišča, gospodje iz »jeunesse dorée«. Ne mislim tu vas, vitez.

— Oh, nikar ne delajte ovinkov, gospod grof, resnica bode v oči samo bedake.

— Vem, — je pripomnil grof, — da se je treba ozirati na mladost, na zapeljivanje, in da je treba zatisniti eno oko nad nekaterimi manjšimi grehli. Toda končno, če sva že načela to vprašanje, menim, dragi Roger, da so med mnogimi vrstami vaših zabav nekatere, ki bi jih morali opustiti; enako bi pa morali opustiti stike z nekaterimi ljudmi, tako recimo z markizom de Presles.

— Tako zabaven dečko, mlad je, vesel se življenja...

— On sramoti eno najslavnejših imen Francije, upropašča se.

— Saj je baš na poti k bogastvu.

— Kako pa, prosim vas?

— Zaprt je že mesec dni v zakotnem kraju pri stari sorodnici, večkratni milijonarki, ki mu je prepustila vse premoženje.

— No, naj zareže v živo in da konča to burno življenje, naj se oženi. Ne smete se, kajti nekaj podobnega pripravljam tudi vam.

— Meni?...

— In povem vam to vpricho vaše tete, ker sem prepričan, da se strinja z menoj, in ker vas ljubi, kakor bi bila ljubila najinega otroka, če bi nama bilo nebo naklonilo to radost.

— Oh, da!... da!... je odgovorila grofica in se ozrla na Rogera, ki se je pa razposajeno smejal.

— Mene oženiti!... mene!... Ah, tristo vragov, to je presenečenje, ki ga niti v sanjah nisem pričakoval. Me ne oženiti? S kom pa, za boga?

— Tega še ne vem, toda nedvomno s hčerko ugledne in bogate rodbine, ki ti jo že se poiščemo.

— In ki se z njo seznanim, da ji začnem odkrivati svoje srce, ko bom že podpisoval najino ženitno pogodbo!

— To se dogaja dan za dnem, dragi moj, in navadno se taki zakonci potem tem bolj ljubijo.

— Že mogoče, toda takole bo vaš

nečak umrl kot star samec, dragi stričko.

— O tem bova še govorila, ko bo čas in kraj za to.

Ta čas je vstopil sluga s srebrnim podstavkom v roki.

— Kaj je pa to? Že vizitke?

— Predsoba salona je polna gospodov in dam, ki prosijo, da bi jih izvolil gospod ravnatelj sprejeti.

— Vidite, grofica, se že pričenejo oficijelni poseti in sprejemi. Pojdite, Germaine, in privedite gospodo v sprejemnico. Vi, dragi moj vitez, pa ponudite kot rodbinski član roko grofici in požurimo se.

Roger je rad ubogal in gredoč za grofom je zaspešal teti:

— Zelo bledi ste danes, draga grofica.

— Kaj za to? Povej mi po pravici, Roger: zaljubljen si, kaj ne?

— Zaljubljen?... tako malo še nikoli nisem bil.

— Torej se bojiš zakonskega življenja?

— Še manj, draga teta; prisegam samo, da ne vzamem niti imena, niti dote. Za ženo vzamem tako, ki jo bom ljubim in ki se mi ne bo treba bati za njeno ljubezen, pa naj bo siromašna ali bogata.

— Ah, saj sem vedela, da boš tako odgovoril! — je zaspešala grofica in mu stisnila roko. — Roger, v tvojih prsih bije plemenito srce.

Vstopili so v prostoran salon, kjer je sedla lepa grofica de Linieres ob strani policijskega ravnatelja.

VIII.

Istega dne in skoraj ob isti uri je zapuščal dvovprežni poštni voz Rambouillet in iskra konja sta jo ubrala proti Parizu. Poštalon je pokal z bičem kakor vesel dečko, ki si obeta bogato napitino. Zadal na prtljagi je sedel sluga in mimo pihal dim iz pipe, seveda z dovoljenjem svojega gospodarja, markiza de Presles, ki je ležal iztegnjen na blazinicah in se očividno dolgočasil. Vendar pa ni imel nobenega povoda pritoževati se: vreme je bilo prekrasno, cesta v senci košatih dreves se je vila skozi slikovito dolino, kjer se je širil iz gozdov na pobočjih blagodejen svež zrak. Tu so kosili pastirni kmetje seno, bosa in goloroka dekleta so ga pa grabila med veselim prepevanjem domačih popevk na velike kupe.

Videl je tudi lovce, počivajoče pod drevjem, a njihovi psi so jedli po travniku razmetano drobovje ustrleljene divjadi; videl je tudi krave, ki so jih baš molze dekle, ozirajoč se za lepo kočijo, in končno otroke, ki so tekli za kočijo in metali gospodu v njo rože, da bi dobili za nje kaj drobiža.

Toda gospod se za vse to ni zmešal, gledal je, ne da bi videl, neprestano je zdehal, ne da bi mogel zaspati.

— Kako dolgočasnica je ta pot! — je vzdihoval. — In kako bedast poklic biti univerzalni dedič, če moraš ostati odprti ust in čakati pečenega goloba, kdaj ti prileti med zobe. Kakor da je vredno toliko truditi se za dva ali tri milione, ki mi pripadejo kdove kdaj

Ah, dragi moj Pariz!... moje krasno letovišče, vrag me vzemi, če te še kdaj zapustim, ko zopet zagledam tvoje cvetoče drevoredne in vile.

Ves nestrpen se je vračeval in vprašal slugo:

— Lafleur, ali imaš moje šatnje s parfumi?

— Da, gospod, v vaši potni torbici je.

— Odpri jo in daj mi brž stekleničico pižme. Tu preveč smrdi po senu, ta duh mi gre preveč na živce. In ta pot, ki nima konca ne kraja... Hola, he!... pošaljon!... Kaj so vaši konji zadržali?

— Oh, gospod se šali, saj drvimo na vso moč. Saj nismo kot pošaljon, ki vozi tam doli pred nami.

— Kaj? Kakšen pošaljon?

— Tamlé, iz Evreuxa jo je pri-mahal.

Markiz se je nagnil iz poštnega voza, da bi videl, če je res, kar trdi pošaljon.

— Ah, kakšna podrtija je ta poštni voz!

— Voz bi že še bil, toda konji, konji, to so kljuse! — je odgovoril pošaljon.

— No, le poženite in prehitimo ga! Ali je mogoče potovati v takih kore-tah?

V naslednjem hipu je pogledala ena izmed potnic skozi okence poštnega voza, nedvomno, da bi videla, kaj je z vozom, ki je med pokanjem biča tako neznožno ropotal po cesti.

— Oho, — je vzdihnil markiz, ko je bil njegov voz oddaljen od onega spredaj samo še nekaj korakov. — kaj je pa to? Štenska glava!

Voz sta se bila baš poravnala.

— In zelo lepe ženske, bog mi je priča! Drazest obraz, krasni lasje in oči...

Markizov voz je zdrdral naprej in naš lep potnik se je zelo hitro obrnil nazaj, da bi se še naslajal nad lepo žensko glavo; toda bilo je ni več.

— Strela božja, lepota moja, če imate spremljevalca, ga zavidam in rad bi bil na njegovem mestu.

Markiz se je po teh besedah zleknil na svilene blazinicke in široko zadržal, rekoč:

— Pa sem res tepec, da se vozim sam; če bi vsaj mogel zaspati... morda bi zopet zagledal to dražestno žensko glavo... Poskusimo!

Kmalu se je pa voz tako močno stresel, da je naglo odprl oči.

— No, kaj pa je? Zakaj ste ustavili, pošaljon?

— Vražja strela, na strmim klancu smo, poleg tega je pa cesta že močno izvožena... treba je priznati našim konjem; bom pa potem bolj poznan.

— Pa naj bo! Toda počakajte, da izstopim. Rad bi se malo izprehodil in osvežil.

In gredoč za poštnim vozom je zaklical:

— Lafleur! Lafleur!... Eh, mrha lena... Menda spi... Ah, k sreči si se izvolil zbuditi. Daj mi moj solnik!

Ženitne ponudbe
v obliki oglasov

Že pred dobrimi sto leti so se ljudje ženili s pomočjo oglasov po listih

Oglasi kot pripomoček v iskanju ženina ali neveste niso pridobitev naše dobe, kakor bi utegnil marsikdo misliti. Že pred dobrimi sto leti so si ljudje pomagali z njimi, če drugače niso mogli zvesti v zakonski jarem. Seveda takrat iskanje ženinov in nevest potom oglasov ni šlo v tako brzovarnem slogu, kakor sedaj, temveč so bile navadno po listih cele listanje. Že takrat so pa bili ljudje napram takim oglasom nezaupljivi, dočim je zdaj nezaupanje v tem pogledu skoraj popolnoma izginilo. V onih časih je bila namreč ta novost deloma proti običajem in moralnemu čutu čitateljev.

Francoška revolucija je bila nekakšen mejnik v objavljanju ženitnih ponudb po novinah. Od takrat so se pojavljali taki oglasi vedno pogosteje in tako vidimo med drugim v »Gazette de France« iz maja l. 1827 tole ženinno ponudbo: »38 letni mož, visok pet čevljev in 7 palcev, velik ljubitelj glasbe in imetnik zelo simpatičnega baritona, iz plemiškega rodu, ki mu je pa revolucija močno škrlila premoženje, bi rad združil svojo usodo z vdovo, ki ima okrog 50.000 frankov rente. Na leta ne gleda mnogo, še manj pa na telesne lastnosti, pač pa na to, da

bi imela nevesta vse duševne vrline, da bi se odlikovala s plemenitim značajem, ki ga ima tudi on in ki ga smatra za temelj družinske sreče. Če ga hoče primerna nevesta osebno spoznati, naj pride popoldne med 2. in 4. uro na teraso T.«

Tudi v Angliji so se pojavljali podobni oglasi, ki jim pa ljudje niso pripisovali resnega značaja izjemši ženinno ponudbo, objavljeno 5. julija l. 1777, v »Morningpost«. Oglas se je glasil: »Išče se dekle z manjšo doto, ki bi bilo dovolj trezno in pošteno, da bi moglo postati žena dobrega moža in ki bi ji rahločutnost dopuščala odgovoriti na ta oglas. Mlad mož, visoko izobražen, star 26 let, trdnega zdravja, bistre glave in dobrega srca, bi bil zelo srečen, če bi se mogel s takim dekletom seznaniti. Odgovore je nasloviti na kavarno P. O. Castle Street.«

Prisna ameriška ženitna ponudba je bila objavljena v oktobru 1812, v »Louisiana Gazette«. Glasila se je: »Mlad mož lepe postave in simpatičnega značaja, hrepeneč po ženi, se ponuja vsem dekletom in vdovam izpod 32 let kot dobiček v loteriji. Le ena številka bo zadela, srečna lastnica dobi njeno in 30.000 dolarjev.

Ljubavna tragedija

V Veliki Bistrici pri Olomucu se je odigrala v noči od nedelje na ponedeljek pretresljiva ljubavna tragedija. 21-letna služkinja Vlasta Leitgebova je imela že delj časa ljubavno razmerje s 24-letnim pekovski pomočnikom Alojzom Kolbatzo. Fant je hodil ponoči na delo v pekarno, v nedeljo ponoči ga pa dolgo ni bilo in ker se misli, da je zapal, so ga šli buditi. Stanoval je kot podnajemnik pri nekem delavcu v predmestju in v službo je hodil skozi okno, da bi gospodarja ne budil.

Delavci so našli Kolbatzo mrtvega pod oknom njegove sobe; imel je prestreljeno glavo. V sobi na postelji je pa ležala mrtva v nočni srajci njegova ljubica. Preiskava je dognala, da se je odigrala ponoči ljubavna tragedija. Kolbatza je imel z Leitgebovo ljubavno razmerje, ki pa ni ostalo brez posledic. Toda poleg nje je imel še drugo ljubico. V nedeljo ponoči se je vrnil iz krčme domov, kamor je kmalu za njim prišla tudi Leitgebova. Kaj se je med njima zgodilo, ni znano, vse pa kaže, da je Kolbatza kakor običajno lezel skozi okno in v tistem hipu ga je Leitgebova ustrelila, potem je pa pogrnala se sebi kroglo v glavo. Oba sta bila takoj mrtva.

Da bodo verjeli

Justični organi v Južni Karolini se bore proti predsodkom zamorcev, ki ne verjamejo, da je z usmrtnimi zločin- cove vse v redu. Ker zamorci ni mogoče dopedovati, da zločince res usmrte tako, kakor določa zakon, hočejo sodne oblasti zamorce o tem prepričati z zanimivo demonstracijo. Odkar imajo za usmrtnice električni stol, vlada med zamorci prepričanje, da zločincev ne usmrtačo z močnim električnim tokom, temveč da jih pušča jetniška uprava po dozdveni usmrtni na električnem stolu umreti strašne smrti v jetniških celicah.

Proti temu prepričanju hočejo zdaj nastopiti sodne oblasti z vso odločnostjo. 16-letni zamorec Will Sanders, ki je umoril v Yorku v Južni Karolini staro zamorko, pride te dni na električni stol v Kolumbiji. Takoj po usmrtni prenosu njegovo truplo v York in položeno bo na mrtvaški oder pred vhodom v sodno palačo, da se bodo lahko zamorci prepričali, da je bil na električnem stolu res usmrčen.

Mornariška latinsčina.
»Kar je priletela granata in odrgala našemu krmarju obe roki in obe nogi ter ga vrgla v morje, toda k sreči je znal plavati.«

V bloku hiš nebotičnika se oddajo:

LOKALI STANOVANJA PISARNE amska stanovanja

3 sob s pritliklinami, poedine sobe ali več skupaj, z eno ali več sobami

Po znižani ceni. Pojasnila: Gledališka ul. 8-III., soba št. 2 Po znižani ceni!

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali; entlanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejših ureditve podjetja — najnižje cene.

Gospodu Mikliču v odgovor.

Vaš zadnji oglas, s katerim ste hoteli zadeti mojega moža, je v resnici reklama za nas, in se vam zanjo arčno zahvaljujem, kajti gostino imam polno gostov in tudi Vaši gostje prihajajo k meni pokušati. Ni jim bilo težko dognati, kje se toči boljša kapljica, zato so ostali pri meni. (Celo Vaš sosed, Briški, se pohvali z boljšim obiskom.) Posebno pa opazim Vaše reklame pri prodaji preko ulice, kjer se je promet podvojil.

Mojemu možu namenjeni udarec pa je zgrešil cilj, kajti Slovenci dobro vedo, da je postal žrtev razmer, ki so omogočile še do nedavno raznim tujerodnim elementom eksistenco in uspeh, njega pa in njegovo narodno hišo, ki so jo kočevski Nemci upravičeno imenovali »Windische Trutzburg«, so te nezdave razmere uničile.

Znano vam je, da so v Kočevju Nemci ob vsaki priložnosti celo plakirali, da je vstop dovoljen samo sinovom nemških mater. Čemu bi se tedaj čudili, če danes Slovenci rajši podpirajo žrtev teh razmer?

Strinjam se s tem, da strokovna komisija pregleda celo Vašo in mojo zalogo, da dožene, kdo ima boljše vino, in tudi plačam Din 5.000, če dá ta komisija Vaši zalogi prvenstvo pred mojo. V kleti ormožke graščine imam vino v sodih: 1890, 1340, 2065, 5690 in 6130 l, tedaj skupaj 178.15 hl. V Gadovi peči imam pri Gramcu 2 sode po 15 hl in pri Rušnovu 2 sode po 11 hl, tedaj skupaj 52 hl. — Komisija naj pregleda tudi mojo klet, da se prepriča o strokovnjaškem vodstvu, ki mi omogoča, da bodo prišle vedno boljše specialitete na pipo.

Vi dobro veste, da je moj mož še pred vojno imel na Dunaju tri restavracije, in je tam iztočil največ, ker je tudi v tem dvamilijonskem mestu užival sloves, da ima vedno najboljša vina.

Vi pa, ki ste še do nedavno prekupevali z dogami in jih premetavali po ruskih gozdovih, se pač ne morete vzporejati s starim, splošno prizanim strokovnjakom. Če želite še dalje debatirati, se lahko odpro še drugi, za Vas v nacionalnem oziru zelo neprijetni registri, ker ima tudi prizanesljivost svoje meje, zlasti, če imam opraviti z ljudmi, ki mi hočejo vzeti še ta zadnji košček kruha.

Hotel in restavracija KAJFEŽ.

PRODAM

OPREMO ZA KOVAČNICO poceni prodam. Schmautzer, Slovenjgradec. 1395

50 HEKTOLITROV VINA dobrega belega, ter sortiranega rdečega prodam. 10 minut od kolodvora. — Več pove: Ivan Vogrinec, Černe št. 10, Brežice. 1350

FIAT 503

5 sedežev, v prav dobrem stanju, odprt, z dvojno pnevmatiko in vsem ostalim priborom, prodaja za 7500 Din Jernej Kožar, Hrovača pri Ribnici. Dol. 1368

NAMIZNO TEHTNICO

ki potegne do 20 kg prodam na vložno knjižico Ljudske pos. v Celju. — Videtič, žel. postaja Rožni dol-Pribojske. 1394

FIAT 1½ TONSKI IN SAURER 4TONSKI

prodaja za knjižice Ljudske posojilnice opekarna Mengeš. 1367

SLUŽBE

HLAPCA sprejme s 15. t. m. — Černe, Kranjska gora. 1393

NEPREMIČNINE

KUPIM HIŠO v Ljubljani s hipoteko Ljubljanske Kreditne banke do zneska 500.000 Din. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Ugodno 1400«. 1396

KUPIM HIŠO večjo, z lokali, trgovsko, za gotovino Din 400.000. — Ostanek knjižice, prevzem hipoteke. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Center Ljubljane, brez posredovalca 1402«. 1397

ORIKVENICA Pension vilo »Vesno« prodam ali oddam v najem. — Ivan Car, petog 23, Crikvenica. 1398

OBLEKE in SUKNJE

kupite najbolje pri A. Presker. Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu tudi

Mate-čaj

Zavitek za 25 porcij

Din 3.50

MANJŠO POSEST

kupim. Prednost gorski kraj: do 250.000 v gotovini. Obširne ponudbe na: Zobec, Gunduličeva ulica 41, Zagreb. 1370

GOSTILNO

dobro idočo, na prometni točki v industrijskem kraju, oddam ugodno na račun mladima in podjetnima zakonca. Potrebno 10.000 Din. Ponudbe na lastnika Alojz Vasle, gostilničar, Zabukovca pri Zalcu. 1369

KUPIM

SEMINA kupujte v trgovinah Senčar v Ljutomeru in M. Nedelji. 1396

MOTORNO DVOKOLO

kupim. — Ponudbe: Volarič, Mojstrana 130. 1397

RAZNAŠALCA (-KO)

za raznašanje lista v ROŽNI DOLINI — sprejme takoj UPRAVA »SLOVENSKEGA NARODA«, LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.

RAZNAŠALCA (-KO)

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik! franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Jakob Podreberšek

policijski nadzornik

danes, dne 7. t. m. ob 14. uri, po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, dne 9. marca 1933 ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. marca 1933.

GLOBOKO ŽALUJOČA SOPROGA, OTROCI IN OSTALI SORODNIKI

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana